

Hälsorådgivning till narkomaner

Publicerad 20.12.2005.

Narkotikaanvändning är förenat med många sociala problem och hälsorisker. Hälsoriskerna har bl.a. samband med de direkta skadeverkningar av drogerna, drogernas olika användningsätt eller sjukdomar som följer på grund av långvarigt missbruk. Sociala problem är bl.a. den asociala subkultur och brottslighet som hör ihop med narkotikamissbruk liksom den sociala utslagningen till följd av långvarigt missbruk.

De allvarligaste skadeverkningarna på hälsan i samband med drogmisbruk är överdoser, speciellt förgiftningsdöd till följd av överdoser av opiater, och olika slag av svåra långvariga eller livslånga virusinfektioner som HIV och hepatitinfektioner. Dessa hör närmast ihop med intravenös droganvändning. Hepatit B sprids genom intravenös droganvändning dvs. injicering i muskeln och sexuella kontakter. Hepatit C sprids främst genom injicering. HIV-infektion sprids genom både injicering och sexkontakter. Hepatit B kan effektivt förebyggas genom vaccinering som ges i tre doser. Mot C-hepatit och HIV-infektion finns däremot inget skyddande vaccin.

Drogmisbruket kan pågå i årtal innan missbrukaren över huvud taget tänker på att sluta. Att bryta sitt missbruk kan också ta årtal och kan innebära återkommande avgiftningsförsök som varvas med perioder av återfall. Under dessa år kan man försöka minska de allvarligaste riskerna med narkotikabruket genom att förändra bl.a. drogvanorna eller beteendemönstret för missbruket, fastän personen själv inte är beredd att bryta missbruket. På många orter i Finland har man under de senaste åren öppnat hälsorådgivnings mottagningar för narkomaner som injicerar. De erbjuder rådgivningstjänster och stöder missbrukaren till att sköta sin hälsa bättre. Där kan narkomanerna byta ut begagnade sprutor mot rena engångssprutor, få hepatit B vaccineringar, HIV- och hepatittester, vård av små sår, handledning och hjälp för att söka vård på andra platser eller sköta andra ärenden osv.

Riktig, nödvändig och neutral information om infektioner, överdoser och övriga risker förknippade med drogmisbruket och hur man kan undvika riskerna kan hjälpa missbrukaren att leva mer riskfritt när det gäller användningsätt och tillagning av droger, även om missbruket fortsätter. God tillgänglighet av rena injektionstillbehör är också viktigt för att förebygga spridning av infektioner som överförs via blod. Att bry sig om att injektionsverktygen är rena kan så småningom föda ett ökat intresse för den egna hälsan och småningom också väcka ett intresse för att bryta missbruket.

De särskilda mottagningarna för hälsorådgivning ger råd, utrustning och stöd till droganvändarna för att hjälpa dem att sköta sin hälsa bättre, och känna ansvar såväl för sitt eget välbefinnande som för andra droganvändares. Vårdarna försöker också motivera droganvändaren att så småningom söka andra hälsovårdstjänster, exempelvis besöka hälsocentraler eller sjukhus för undersökningar vid HIV- eller hepatitinfektioner, eller söka avgiftning, rehabilitering eller farmakologisk behandling för opiatberoende.

Vårdgivare:

- Hepatit- och HIV-tester och rådgivning angående dessa ges vid hälsocentralerna, poliklinikerna för könssjukdomar, enheterna för infektionssjukdomar samt vårdplatser inom missbrukarvården, fängelsernas hälsovårdsenheter och hälsorådgivningar för narkomaner.
- Avgiftsfri vaccinering mot hepatit B ges till missbrukare som injicerar och deras närstående på hälsocentralerna, enheterna för infektionssjukdomar, missbrukarvårdens vårdplatser, fängelsernas hälsovårdsenheter och på hälsorådgivningar för narkomaner.
- Allmän hälsorådgivning ges vid hälsocentralerna, vårdplatser för missbrukare och hälsorådgivningar till narkomaner.
- Använda injektionsverktyg kan bytas till rena på hälsorådgivningar avsedda för narkomaner bl.a. i Helsingfors, Vanda, Tammerfors, Åbo, Lahtis, Tavastehus, Imatra, Kuopio, Esbo och Uleåborg.
- Rena injektionsverktyg: kan köpas på många apotek.

Broschyrer:

1. Hepatiitti B ja siltä suojautuminen, hepatiitti C ja siltä suojautuminen, HIV-infektio ja siltä suojautuminen. [A-klinikstiftelsen](#) .
2. Information för sprutnarkomaner. Gratis. [Folkhälsoinstitutet](#) .

spec sjukskötare

THL

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/behandling-av-missbruksproblem/halsoradgivning-till-narkomaner>